Några åsens barn i gången tid

Av Karl-Erik Rignell

Jag har blivit ombedd att skriva något om vår släkt på fars sida. Släkten härstammar från Högestad i Svensköps socken och har under 400 års tid brukat gården där. Denna ligger uppe på den vackra Linderödsåsen och omfattade ursprungligen 550 tunnland.

Man vet med säkerhet att Högestad 1140 blev ärkebiskopens i Lund privata egendom. Vid reformationen i Danmark 1536 miste dåvarande biskopen Högestad. År 1585 blev Högestad arrendegård under Ovesholms gods och förblev så fram till slutet av 1800-talet, då den friköptes. Efter hemmansklyvningar omfattar den i dag 230 tunnland.

Den gamla gården totalförstördes vid en brand 1830 och endast några rester av grunden utvisar platsen där den legat. Den skall ha varit omgiven av vallgrav, denna har för länge sen fyllts igen, men en fiskedamm, där man i gammal tid odlade karp finns kvar.

Efter branden lät Ovesholms gods uppföra den igen något norr om den förra och i herrgårdsstil med en över 30 meter lång boningslänga och något därifrån vinkelrätt med den två längor för stallar och loga, allt med meterstjocka murar av gråsten och med halmtak. Mangårdsbyggnaden blev till slut obebolig och lämnades att förfalla och revs 1970. Nytt boningshus i villastil uppfördes 1945, men de gamla längorna finns kvar i bruk.

En fridens plats

Här är en fridens ort. Väldiga bokar med yviga kronor omger gården, men även björkar ingår i beståndet liksom flerhundraåriga ekar här och var. Åkrar och betesmarker finns, men stor areal åker är planterad med gran.

Marken är på många håll stenig och karg och när inte snön på vintern lyser upp, dominerar den grå färgen. Helt annat är det om våren, när jorden kläds i grönska och vitsipporna brer ut sin sköna matta och när bokskogen slår ut i skir grönska, björkarna lövas och ekarnas guldgröna blommor och blad lyser i solens sken medan fåglarnas kör sjunger sina bästa visor, då är allt så underbart och förändrat häruppe på åsen. Mer än på många andra platser upplever man detta. Men vackrast är här som överallt, sommaren med sol och värme, som kallar till liv tusentals blommor av olika slag, skiftande i form och färg och ger en säregen glans åt det annars karga landskapet och skogen visar hela sin färgskala i grönt. Hösten har också sina behag här uppe på åsens krön, när skogarna ändrar färg, björkarnas löv blir gyllengula och bokarna skimrar i alla nyanser av brunt och rött.

Allt detta underbara upplever åsens barn år efter år sen urminnes tid och sådan var den miljö, där våra förfäder levat och verkat sen hundratals år.

Kyrkan gav trygghet

Sin trygghet i livet fann man också i den gamla kyrkan i Svensköps by, som härstammar från 1100-talet. Dit ledde från Högestad en kyrkstig genom markerna, väl upptrampad och än kan man se den utmärkt på kartor. Kyrkan, som tarvade mycket underhåll och kostnad att restaurera, övergavs vid mitten av 1800-talet och fick förfalla, men en ny uppfördes i Kilhult, centralt belägen vid korsvägen och invigdes högtidligen 1864.

Den gamla kyrkan förföll allt mer och snart fanns bara resterna av murarna kvar. På 1950-talet restaurerades kyrkoruinen och den är sevärd och minnesrik, där den ligger uppe på en kulle och än finns många gravstenar kvar på kyrkogården, där tidigare generationer Svensköpsbor fått sin sista vilostad, också många av den gamla stammen "Högestads folket"som vår släkt blivit kallad.

Och nu något om släkten. På landsarkivet i Lund finns rikliga källor att ösa ur i kyrkoböcker och andra dokument, där man ganska lätt kan följa leden tillbaka till 1600-talet. Folkskollärare Emil Weingardt forskade där i vår släkt och följde den tillbaka till den tiden. Arbetet underlättades betydligt genom att släkten hela tiden bott och brukat Högestads gård, som gått i arv från far till son.

Ursprunget, släktgården i Högestad, Svensköps socken. Framför huset fr h Karl och Alma Rignell, Ludvig Rignell, Oskar Rignell, Anna Rignell och Sven-Åke. Bilden från 1932.

Lantbrukaren Nils Isacsson, även skicklig som släktforskare, har själv vuxit upp i Svensköps socken och personligen lärt känna många av våra släktingar, bl a har Oskar Rignell varit hans lärare. Han har haft stort intresse för vår släkt och följt den tillbaka till 1400-talet genom sina forskningar i jordeböcker och andra dokument på Rigsarkivet i Köpenhamn. Han gav mig resultatet av sin möda och bad mig komplettera släktens historia från 1900-talets början och framåt. Med tacksamhet tog jag emot erbjudandet och det var så mycket lättare för mig som jag träffat och lärt känna nästan alla släktingarna. Och genom uppgifter i tidningar m m har jag kunnat ge något utförligare av de senare generationerna i en bok "Högestadsfolket i Svensköps socken genom 600 år". Att komma så långt tillbaka i en odalssläkt betecknar Nils Isacsson unikt.

Den förste bonden på Högestads gård var Neils Engelssön, född omkring 1450. I en gammal jordebok över Gärds Härad omtalas, att han ger ett årligt bidrag till kyrkan från en åker i Högestad. Tidigare brukare av Högestad bör därför ha hetat Engel och då är vi inne på 1300-talet.

Nytt blod från Spanien

Det går en gammal sägen, att en spansk adelsman, som av en eller annan orsak fått hätska fiender i sitt hemland, som stod efter hans liv. Han flydde därför undan sina förföljare och sökte sig en fristad här uppe i Högestad, ingick äktenskap. Nytt blod tillfördes släkten och Nils Isacsson menar att den i sägnen omtalade var John Brödda, född omkring 1570, och att namnet John är det spanska Juan. Vidare har han ett foto av Anders Larsson, en ättling till John Brödda i 7:de generationen. Detta visar en ovanligt stilig man, mörk och med sydländskt utseende, han kallades förresten "vackre Larsson" och flera av hans barn bar sydländska drag och hade livliga temperament och att allt talar för att den gamla sägnen är sann.

Det är inte mycket vi kan veta om de släktingar som brukat Högestads gård i gångna tider utöver de korta data man kan finna i kyrkoböcker och andra dokument. Men med fantasiens hjälp kan man bilda sig en föreställning om hur de hade det. De har levat ett arbetsamt liv. Gården var stor och familjemedlemmarna ofta många. Man levde i självhushållningens tid och man måste hämta det nödvändigaste för livets uppehälle från jorden och boskapen. Här var säkert full sysselsättning året om. Man bröt ny mark och de långa gärdesgårdarna vittnar om träget arbete. Och årsmånen kunde vara ganska olika, det kunde inte hjälpas att skörden vissa år slog fel, sorger och motgångar kunde man inte hindra. Skogen gav sitt av virke och bränsle, ollonsvinen blev feta i bokskogarna.

Hushållet som i vardagslag var ganska enkelt, men vid festliga tillfällen rikligt och ofta utdrygades kosten med vilt från jakten. Älgstek och rådjurssadel var väl inget ovanligt. Från skogens outtömliga förråd av bär kunde man förse sig. Inget tyder på att man i Högestad lidit någon nöd eller prövat på fattigdomens hårda villkor. Tvärtom tycks man då som nu varit välbärgade.

Ett stilla liv

Man levde ett stilla liv, inte så jäktat som nu för tiden. Närheten till naturen, skogen, åkrarnas växande gröda och ängarnas blomsterprakt verkade rogivande och allt inbjöd till eftertanke och kristen tro gick också i arv från släkte till släkte och gav kraft i ond som god tid till trogen gärning och hopp inför framtiden.

Av släkten skall här nämnas åbon Lasse Pährsson, som föddes på Högestadsgården 1628. Han var gift med Birgitta Lassesdotter på Elmhults skattegård 1638. Båda makarna dog samma år. De fick 4 barn. Om deras personer kan man få en föreställning om i Svensköps sockens Död- och Begravningsbok, där det står: "Fredagen den 8 Aprijl 1698 lodh Lasse Pährs af Högestadh begrafwa sin Hustru Birgitta Lassesdotter. Een from Redelig gudhfruchtier Hustru. Lefwat uthi 60 åhr. Begrafwen Sönnan kiörckian mit på Stijen".

"D. 4 Maij 1698 stodh Begrafningsacht på Kiörckiogården och blef Een Redelig gudfruchtig Sockneman aff Högestadh W.N. Lasse Pährss. Begrafwen Sönnan Kiörkiogåhrden Ret för fönstret widh Klåckarestallen. En mächte gudelig stilla man uthi sin ålder 70 åhr och 3 Wekor". Det var kyrkoherde David Sommar som skrev dessa båda dödsrunor, vilket bevisar som Nils Isacsson säger att Högestadfolket hade kyrkans och socknens förtroende.

Nio riksdagsmän

Det kan också nämnas att inom släkten var nio riksdagsmän enligt Nils Isacssons forskningar. Den förste var åbon, rusthållare, nämndeman Anders Bengtsson, Harphult, Svensköp som valdes till riksdagsman 1672. Vidare kan nämnas lantbrukaren Nils Persson, Svensköp, som under åren 1944-52 och 1956-58 var Frosta och Färs härads representant i riksdagen. Lantbrukaren Janne Nilsson, Hörby boställe valdes tidigt in i det kommunala och innehade flera olika förtroendeuppdrag. Han tillhörde landstinget åren 1917-38 och var ledamot av riksdagen från 1922 fram till sin död 1938. År 1936 var han försvarsminister i Bramstorps sommarregering.

Efter Lasse Pährss död 1698 övertog sonen Nils Lasson, född på Högestad 1675 gården. Han ingick 1705 äktenskap med Hanna Nilsdotter, född 1688 i V. Vram. De hade 7 barn. Det var oroliga tider med hemsökelse av snapphanarna, som höll till i skogarna och plundrade gårdarna och spred skräck ibland befolkningen och det berättas att många bönder på sina håll flydde och gårdar stod öde under denna brytningstid då Skåne genom freden i Roskilde blivit svenskt, något som snapphanarna inte kunde finna sig i.

I Svensköps kyrkobok kan man få en liten notis om Nils Lasson: "1719 andra juldagen den 26 öppnades Svensköps kyrkostock och var pengar varken mer eller mindre är 25 R Silver Mynt betygar: Per Nilsson i Kilhult och Nils Lasson i Högestad". Även 1731 Marie besökelsedag d. 2 Juli, när kyrkans stock öppnades var Nils Lasson vittne.

En ytterligare uppgift står att läsa: "Anno 1721 Pingstdagen, som falt d. 28 maj gaffs en Ny mässe Skiorta till Svensköps Kyrka af Högestadsfolken Nils Lasson och hustrun Hanna Nilsdotter". Även dessa båda makar dog samma år 1748. I Död- och Begravningsboken står: "D. 15 maj 1748 begofs hederlige gamble mannen Nels Lasson tillika med dess K. Hustru Hanna Nelsdoter sunnan wid koret af Kyrckian, mannen 73 åhr gammal och hustrun 60 och några månader".

Äldste sonen Lasse Nilsson, f. 1719 på Högestad övertog nu gården. Han var gift två gånger. 1:a ggn med Bolla Torkelsdotter, som var född i Ilnastorp, V. Vrams socken och dog i Högestad 1760. Det står anmärkt att likpredikan hölls. De hade 6 barn.

Gift 2:a ggn med Pernilla Olufsdotter, född 1737 på Björkeröd, V. Vram. I detta äktenskap födde 7 barn. Också dessa båda makar dog samma år 1808.

Deras son Anders Larsson, född på Högestad 1771 övertog gården. Han ingick äktenskap med Hanna Andersdotter, som var född i Svensköp 1784 och dog 1843. Anders Larsson dog 1832. De fick 7 barn.

Sonen Lars Andersson, född där 1808 övertog gården och gifte sig med Elna Trulsson, åbodotter från Byrhult 1 i Linderöds församling och född 1813. De hade fyra barn: Anders (Larsson), född 1833; Karna (Larsdotter) född 1836 (gift med åbon Nils Pehrsson, Ebbarp 1 i Häglinge, som föddes där 1829 och dog 1896). Karna dog 1925; Nils föddes 1838 och dog samma år; Anna, född 1839 och dog 1846 genom olyckshändelse, då hon bröt nacken vid fall från gunga.

Rånmördad på väg till banken

En annan sorglig händelse drabbade familjen. Lars Andersson själv blev rånmördad den 8 april 1839, när han var på väg till banken i Kristianstad med Svensköps sockens pengar. Han hittades död i en lada i Åsum och mordet blev aldrig uppklarat.

Änkan Elna Trulsdotter gifte om sig 1841 med åbon John Svensson, som var född i Svensköp 1814 och därmed tog en ny släkt över Högestadsgården. De fick 3 barn. I dag äges gården av Nils Mårtensson, f. i Svensköp 1917 och h.h. Eva Persson, född i Djurröd 1920.

Anders Larsson, som föddes på Högestad 1833 stod närmast i tur att överta fädernegården. Han avstod emellertid och utbildade sig till kantor och folkskollärare.

Anders Larsson, som också studerat i utlandet var en skicklig men sträng lärare. Han undervisade en tid i latin vid Kristianstads läroverk och sedan som lärare i Degeberga. Åren 1876-1893 var han kantor och folkskollärare i sin hemförsamling Svensköp. Ett skolkort taget 1892 visar honom med 58 elever. Det måste ha varit krävande att undervisa och fostra så många barn i olika klasser, men årgång efter årgång följde med gott resultat. Sockenborna älskade sin gamle skolmästare, som i tjänsten och som privatman vann stor aktning och förtroende i rikt mått. Han dog 1900 och familjegraven ligger strax vid ingången till kyrkan. Sockenborna reste gravstenen.

"Mor Larsson"

Han ingick äktenskap med Ingar Persdotter, som var född i Brösarp 1849 och dotter till åbon Per Bentsson och h.h. Bengta Persdotter. Föräldrarna brukade gården Norra Bjöstorp Nr 2 i Brösarps socken och var på 80 tunnland. Gården hade gamla anor och skänktes 1389 till Lunds domkyrka, men återbördades troligen vid reformationen 1536. Hon var en genompräktig människa och en stor personlighet och kallades i dagligt tal för "Mor Larsson". Hon blev mor till tio barn, en dotter dog som barn. De fostrades i kristen anda och det gick dem väl i livet. De antog på 1890-talet släktnamnet Rignell. Kantors- och lärarlönen var ganska knapp och barnen många, men hon fick den att räcka till. Barnen kom tidigt ut att försörja sig själva. Arbetsam och bestämd förestod hon sitt hem. Vördnadsbjudande, stilla och anspråkslös framlevde hon sin ålderdom i trygghet, ömt vårdad av de sina och högt uppskattad av alla i bygden. Hon dog 1934 i en ålder av 85 år.

Nils Isacsson ger i boken "Högestadsfolket i Svensköps socken genom 600 år" en levande skildring av henne, när han som barn besökte henne i hemmet i Elmhult.

Anders Larssons och Ingar Persdotters 9 barn: Anna Rignell, "Anna på posten" som hon brukade kallas föddes i Degeberga 1870 var några år tjänarinna på Vollsjögården, men flyttade sen hem igen och förestod poststationen i Svensköp under många år och med stor redbarhet. Hon bodde hos sin mor i Elmhult

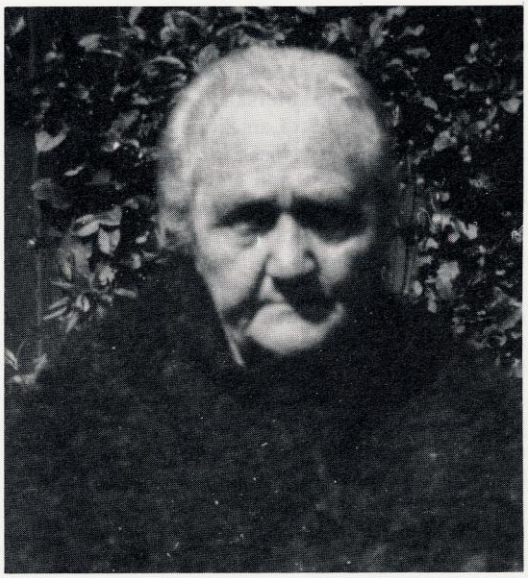

Ingar Persdotter, f 1849.

som hon vårdade ömt fram till hennes död. Själv dog hon 1938.

Hjalmar Rignell föddes i Degeberga 1872 och blev folkskollärare i Lund 1894. Efter tjänst i Bjuv antogs han 1897 till folkskollärare i Fjälkinge och avgick med pension 1932. Sin läraregärning utförde han samvetsgrant, en rättrådig man, som också anförtroddes många kommunala uppdrag såsom ordförande i pensionsnämnden, revisor av den borgerliga kommunens räkenskaper m.m. Under 40 år var han räkenskapsförare och sekreterare i Fjälkinge sjukkassa. Han var i mycket stor utsträckning anlitad som auktionsförrättare och boutredningsman. Han gjorde sig känd som en mycket rättrådig och redbar man, allmänt aktad och avhållen för sitt enkla uppträdande vann han allas förtroende i mycket hög grad står det i hans minnesruna.

Bi- och tobaksodlare

Han var en intresserad biodlare och på sin villatomt odlade han tobak. Död 1960. 1900 ingick han äktenskap med Hanna Jönsson, född 1880 i Linderöd och åbodotter. Hon blev tidigt svårt sjuk, tillfrisknade inte och dog 1964. De hade en dotter som dog ung och ende sonen Brynolf Rignell, född 1901 drabbades 1929 av polio och fick avlägga sin jur.kand examen på sjukbädden och drogs med svårt handikapp fram till sin död 1969. Detta allt var också svåra slag för Hjalmar Rignell, som ömt vårdade sin son och ständigt hade honom i sina tankar och var rastlös, när han var på bjudningar och ville inte länge stanna borta. En

stående replik och ursäkt var: "Jag har långt hem och en bouppteckning i nästa vecka".

Josefina Rignell var född i Degeberga 1873. Hon utbildade sig till sjuksköterska i Lund och tjänstgjorde där i många år på S:t Lars Sjukhus och fick så vara andra till stor hjälp och tröst. Hon gifte sig aldrig. Liksom sina syskon hade hon ett livligt temperament. Till hennes begåvning hörde också förmågan att levande skildra och berätta och roade ofta sina syskonbarn med sin talang och glada väsen.

Karl Rignell föddes i Svensköp 1876, avlade studentexamen i Kristianstad 1896 och efter teologiska examina i Lund prästvigdes han 1900. 1909 avlade han Fil kand-ex. Efter olika förordnande blev han 1909 vald till komminister i Everlövs och Slimminge pastorat och från Slimminge skötte han som v. pastor ensam tjänsten åren 1909-1914. Samma år flyttade han som kyrkoherde till Everlöv och verkade där till sin död 1936. Han fick tidigt tjäna sitt bröd och så som det var vanligt bland pojkar på den tiden vakta boskap. Men han hade andra planer. Redan som 4-åring kunde han läsa och sade sig vilja bli präst.

Prosten Albert Lysander skriver om honom i Lunds stifts herdaminne 1938 bl.a. följande: "Rikt begåvad och med en brinnande håg för studier gav han sig på eget bevåg iväg till Kristianstad med ett kapital av 3 kronor och 50 öre för att skriva in sig vid läroverket där. Han hyrde ett litet rum uppe på en vindsvåning, ofta var det kallt och han fick sitta med ytterkläderna på och vid skenet av ett stearinljus läste han sina läxor och kunde överhoppa flera klasser. Sitt uppehälle tjänade han genom privatlektioner åt yngre kamrater bl.a. åt sedermera professorn Fredrik Böök, som skrivit om sin informator att han var skolans ljus. Och han tog en glänsande studentexamen. På samma sätt var det i Lund. Han avlade goda och snabba examina och skaffade sig även här medel till uppehälle genom lektioner under terminerna och som informator under ferierna. Han hade stor lust att läsa vidare, men avstod av ekonomiska skäl, han hade stor familj att försörja. Men som präst på landet tog han fil.kand.examen enligt gamla stadgan i bl.a. matematik och fysik.

En gammaldags präst

Sedan han valts till kyrkoherde i Everlövs pastorat flyttade han 1914 in i den gamla kringbyggda prästgården från 1715 med sina 40 meter långa längor. Här var en idyll där han och familjen trivdes väl. (Prästgården brann ner 1941). Karl Rignell var gammaldags till sin kyrkliga åskådning och förkunnelse, vaken och verksam som präst. Han följde med i den teologiska litteraturen och intresserade sig mycket för skolväsendet. I sin predikan var han mest undervisande, en god pedagog som han var. I kasualtal omgiven av bygdens folk, som han så väl kände, kunde han vara helt hjärtlig och gripande. Som ordförande i kyrkoråd, kyrkostämma och skolråd samt som ledamot av barnavårdsnämnden gjorde han stora insatser. Ofta efter sammanträdena medan mannarna språkades vid och rökte sin cigarr skrev han snabbt och koncist protokollen färdiga att justeras på stället. Av församlingen var han alltid mycket avhållen. Han var också en stor blomstervän och visste att tolka deras språk. Han hade också gåvan att i poetisk form uttrycka sina tankar och skrev psalmer och dikter av bestående värde. Hastigt rycktes han bort, nyss fyllda 60 år till stor sorg och bestörtning. Han lämnar efter sig minnet av en helgjuten personlighet, vidsynt, självständig och flärdfri och av ett kallelsetroget och välsignelserikt liv i hem, kyrka och församling".

I karolinsk anda

Alma Rignell, f. Nilsson, född i Hjärnarp 1880 och dotter till hemmansägaren Johannes Larsson och Kristina Jönsson. Hon var av gammal rusthållarsläkt och ett av 9 syskon. Ofta sprang hon som barn till sin moster och morbror som bodde i en gård nära hennes hem. Han var åbo och kommunalordförande i Hjärnarp. Och då de inte hade egna barn fick hon stanna hos dem som fosterdotter. De gav henne en god och påkostad utbildning och fostrade henne i karolinsk anda och slösade sin kärlek på henne. Hon hade konstnärliga anlag, målade och snidade och satt ofta vid sitt piano. Hon var en strålande människa med en arbetsförmåga och arbetsglädje långt utöver det vanliga. Blid, vänlig och glad, hänsynsfull och rättrådig och värdig i allt sitt uppträdande tillika bestämd. Som prästfru betydde hon mycket som stöd för sin make och för sin familj och församling. Hon hade hjärta för alla som led nöd och som hade det svårt och alltid stod tre brickor tillreds att bäras ut till sjuka grannar ofta av henne själv, när tids gav, men mest av barnen. Hon hade alltid ett vänligt ord att säga åt alla hon mötte på sin väg och det lyste av godhet kring henne. Vad som står skrivet i Ordspråksboken om "Den flitiga hustrun" äger i hög grad sin tillämpning på henne. Vi var 9 barn i familjen och kan göra skaldens ord till våra och tacka Gud för de bästa föräldrar. Mor dog 1956.

Alma Maria Rignell var ett av de 10 barnen till Anders Larsson och Ingar Persdotter. Hon föddes i Svensköp 1878, men dog redan som litet barn.

Axel Rignell föddes i Svensköp 1880, avlade folkskollärareexamen i Lund 1901. 1902 kom han som folksskollärare till Hörby. Han var en kunnig och skicklig lärare. Utpräglat matematiskt begåvad, tjänstgjorde han 1903 och framåt även som lärare i matematik vid Hörby privata elemtarskola samt läste privat med många elever i ämnet. Under Hörbytiden var han i många år revisor i landskommunens räken-

skaper, men ville inte åta sig andra kommunala uppdrag fastän sådana vid flera tillfällen erbjöds honom. Gift 1910 med Alma Rignell, f. Borggren, född i Maglehem 1877. Hon avlade lärarinneexamen i Kristianstad 1898 och tjänstgjorde som lärarinna 1899-1907 i Timan och sedan i Hörby, där hon även var slöjdlärarinna. Hon var en energisk och dugande lärarinna och god husmor. De fick 3 barn. Axel Rignell dog 1960 och Alma Rignell år 1953.

Oskar Rignell, f 1882.

En omtyckt lärare

Oskar Rignell föddes 1882 i Svensköp och efter avlagda examina i Lund 1905 tjänstgjorde han först i Fulltofta, men blev 1907 kantor och folkskollärare i Kilhult, Svensköp, där hans far tidigare innehaft dessa båda tjänster. Han stannade i sin tjänst fram till pensioneringen 1942. Han ägnade stor nit och intresse för sitt kall i kyrka och skola. Som lärare var han mycket skicklig och fordrande och sträng ibland med livligt temperament, men hade alltid elevernas bästa i sikte och var därför en mycket omtyckt lärare, rättvis och mild på en gång. Det berättas att en av hans elever sökte in vid marinen i Karlskrona och visade upp sitt avgångsbetyg med A i alla ämnen. Man ville inte tro att detta var sant, utan menade att en skollärare på landet satt för högt betyg. Men sen man förhört ynglingen grundligt visade det sig att han var förtjänt av sitt betyg och man bad honom hälsa att han haft en bra lärare.

Oskar Rignell var mycket fästad vid sin hembygd och gjorde för den stora insatser som kommunalordförande, ordförande i fattigvårdsstyrelsen barnavårdsnämnden och i Svensköps erkända sjukkassa.

Han var rikt begåvad med särskilt intresse för teknik och hade gärna velat bli ingenjör, men fick överge tanken då medlen inte räckte till. Han gjorde många uppfinningar, som han fick patent på. Bl.a. tavlor för skytte att kunna avläsas elektroniskt, som kom krigsmakten och skytteföreningar till godo.

Han var en av de första som här sysslade med radio. Under tystnadsplikt hade han rätt att avlyssna inte endast det svenska nätet utan också det utländska. Han hjälpte många att på ett tidigt stadium få detta nya, banbrytande medium.

Han var också mycket humoristisk. Intresserad av biodling. Han dog 1956 och sorgen och saknaden efter honom var stor hos alla, ty han var en hjälpsam och högt uppskattad man. Skolan har i Svensköp alltid utgjort ett centrum. Oskar Rignell dog 1956. Han var gift med Anna Rignell, f. Nilsson, "Anna i skolan". Hon föddes i Svensköp 1897, fosterdotter till lantbrukaren Ola Persson och h.h. Bengta, Trulstorp, Svensköp. Hon lever än och har fyllt 95 år och är den äldsta och sista av den generationen. De fick 4 barn av vilka en som dog innan han fyllt 5 år.

Amanda Rignell, gift Hallqvist föddes i Svensköp 1885. Hon avlade lärarexamen i Kristianstd 1907 och blev samma år lärarinna i Timans mindre folkskola, där hon verkade fram till sin pensionering.

Hon var lärarkårens representant i skolstyrelsen och hade god hand med barn och ungdom. Många är de årgångar elever som hon undervisat och fostrat och som bevarar henne i tacksamt minne. Inom nykterhetsrörelsen har hon nerlagt ett 50-årigt arbete, bl.a. som ordförande i NTO-logen i Svensköp. Dörrarna till hemmet stod alltid öppna och Timansborna var som en stor familj och i glädje och sorg kom man gärna till skolan och fann deltagande, värme och goda råd. Hon dog 1960.

En aktiv föreningsman

Amanda Rignell var gift med Carl Hallqvist, född i V. Vram 1890. Han var målaremästare och hade fått sin utbildning i Sösdala. Han deltog även med liv och lust i föreningslivet. Hans stora intresse var nykterhetsrörelsen och en tid var han ordförande i Svensköp och blev Tempelriddare i "Excelsior" i Kristianstad. Hembygdsrörelsen låg honom också varmt om hjärtat och han tillhörde styrelsen för Frosta Härads hembygdsförening. Han var initiativtagaren och den drivande kraften till restaureringen av Svensköps gamla kyrkoruin och till brygdestugan i Svensköp. Han var initiativtagare till Svensköps friluftsbad. Han ägnade också sina krafter som ombud för Skånes Naturskyddsförening, Hörby Rödakorskrets och Huaröds pensionärsförening. Under flera år var han medarbetare i Mellersta Skåne. Han hade stort intresse för teater, att roa och underhålla och detta kom väl till pass i logarbetet med argumentet för och emot alkohol m.m. Han skaffade tidigt bil, en Ford med sufflé, som han kallade "Fyljan" och tillhörde givetvis MHF.

Efter Amandas pensionering flyttade de till Svensköp. De hade en fosterflicka, som dog ung. Carl Hallqvist dog 1978.

Ludvig Rignell föddes 1888 i Svensköp. Efter studentexamen och teologiska examina i Lund blev han prästvigd 1911. Efter olika förordnande i stiftet kom han som kyrkoherde i Nosaby 1926.

Han kom tidigt ut som vaktpojke, men önskade likt brodern Karl att bli präst och av honom fick han hjälp med studierna och ekonomiskt och kom upp i "femte övre". Det rådde stor syskonkärlek och alla hjälpte och stödde varandra på alla sätt. Hans förkunnelse var klar och enkel med social anknytning. Han hade stort intresse för juridik och var mycket lagkunnig.

Han gjorde stora insatser för kyrkan inte endast som präst och kyrkofullmäktiges ordförande utan också som kommunalordförande, en mera ovanlig befattning för en prästman, vidare var han ordförande och kassör i folkskolestyrelsen och barnavårdsnämnden. Han intresserade sig mycket för skolväsendet, lärareson som han var och god pedagog. Utmärkande karaktärsdrag var hederlighet och pliktrohet, ödmjukhet och flärdfrihet samt en till envishet gränsande viljestyrka. Fridsam och förnöjd levde han som han lärde och var mycket avhållen av alla. Ämbetsbröderna i Villands kontrakt ville se honom som sin prost, men han avböjde erbjudandet. Efter pensioneringen flyttade han till Ängelholm, där han dog 1956. Gift 1:a ggn med Helga Rignell, f. Andersson föddes i Lund 1889, där fadern var skofabrikör. Själv utbildade hon sig till sjuksköterska vid SSSH i Lund. Hon var en god maka, mor och husmor och förestod ett gästfritt hem. Som prästfru deltog hon livligt i församlingen och vann många vänner. Hon dog i Nosaby 1948. De fick 3 barn.

Ludvig Rignell var gift 2:a ggn med Olga, f. Malmström, född i Tirup 1887, där fadern var lärare.

Den siste i syskonskaran

Vi kommer nu till den siste i den stora syskonskaran av Högestadsfolket i den generationen, Sigfrid Rignell, som föddes 1889 i Svensköp. Likt de fyra andra syskonen följde han i sin fars spår och blev folkskollärare. Under åren 1919-1927 innehade han ordinarie tjänst som folkskollärare i Råby inom Hörby landsförsamling och dog redan 1927. Han var en stilla och blid person, lika samvetsgrann som duglig i sitt kall och högt uppskattad av såväl elever som alla som lärde känna honom. Han var oerhört musikalisk.

"Tidevarv komma, tidevarv försvinna, släkten följa släktens gång" står det i Ingemanns vackra psalm. vi har nu i stora drag fått följa Högestadsfolket genom 600 år och något närmare den generation av den gamla släkten som senast gått ur tiden.

I tacksamt minne bevaras de för vad de fått vara och betyda för oss som stått dem nära i livet, men säkert också av många, som på ena eller andra sättet haft med dem att göra, lärt känna och värdera dem. Vad de höll högt, kämpade för och fick uträtta lämnar de efter sig som ett förpliktande arv. Släkten lever vidare redan i andra och tredje led. Många av dem in i nästa århundrade.

Vi har att följa deras exempel och förvalta arvet och föra släktens traditioner vidare var och en på den plats, där de är ställda att verka och i den tid vi har att leva.

Svensköps kyrkoruin före restaureringen i början på 1950-talet. Foto: Henry Holm.